



Žvilgsnis į ateitį iš praeities (4)

Vilius KAZANAVIČIUS

2 p.

Paminklas V. Rimkui – jo darbų knyga

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka išleido knygą „Vytenis Rimkus: Bibliografijos rodyklė“. Leidinys įvardytas paminklu prieš metus anapilin išėjusiam menotyrininkui, Lietuvos mokslo ir visuomenės veikėjui, profesoriui, hab. dr. Vyteniui Rimkui (1930–2020).

8 p.

KURJERIS

KINIJA PAŽEMINO DIPLOMATINIŲ SANTYKIŲ SU LIETUVA LYGI

Protestuodama dėl Taivano Vilniuje įsteigtos *de facto* ambasados, Kinija oficialiai pakeitė diplomatinių santykių su Lietuva lygį – nuo ambasadoriaus iki laikinojo reikalų patikėtinio. Apie tai sekmadienį pranešė Pekino užsienio reikalų ministerija.

Kinijos vyriausybė buvo priversta pažeminti dvišalių diplomatinių santykių lygį, siekdama apsaugoti savo suverenitetą ir pagrindines tarptautinių santykių normas. Lietuvos vyriausybė turės priimti atsakomybę už visas pasekmes, – sako ma Kinijos URM išplatintame pareiškime.

Kinija teigia, kad Lietuva „atsisakė savo politinio įsipareigojimo, priimto užmezgant diplomatinius santykius“ su Kinija. Čia turima omenyje „vienos Kinijos“ politika, pagal kurią užsienio šalys oficialiai pripažįsta Pekiną, o ne Taipėjų. Taivaniečių, o ne Taipėjaus vardu pavadintos atstovybės atidarymas Vilniuje yra naujausias ženklas, kad nepaisydamos Kinijos pykčio dalis Baltijos ir Vidurio Europos šalių siekia užmegzti glaudesnius santykius su Taivanu. Čekijos politikai taip pat nori glaudesnių ryšių su Taivanu.

MINISTRAS: VOKIEČIAI BUS „PASKIEPYTI, IŠGIJĘ ARBA MIRĘ“

Dauguma vokiečių per kelis mėnesius bus „paskiepyti, išgiję arba mirę“ nuo COVID-19, pirmadienį perspėjo sveikatos ministras Jensas Spahnas, paraginęs, kad skiepytųsi daugiau piliečių.

„Tikriausiai iki šios žiemos pabaigos, kaip kartais ciniškai sakoma, beveik visi Vokietijoje bus paskiepyti, išgiję arba mirę“, – sakė J. Spahnas, kaltindamas „labai užkrečiamą Delta atmainą“. „Štai kodėl mes taip primygtinai rekomenduojame pasiskiepyti“, – pridūrė jis.

Šis griežtas įspėjimas nuskambėjo Vokietijai pastarosiomis savaitėmis stengiantis suvaldyti rekordinį koronaviruso infekcijų šuolį, o ligoninėms skambinant pavojaus varpais dėl perpildytų intensyviosios terapijos skyrių.

Nepaisant plačiai prieinamos nemokamos vakcinos nuo koronaviruso, tik 68 procentai Vokietijos gyventojų yra visiškai paskiepyti – toks lygis, pasak ekspertų, yra per žemas, kad būtų galima suvaldyti pandemiją.

ELTA inf.

SENTENCIJA

„Kai gyventi gera, nėra reikalo ginčytis dėl gyvenimo prasmės.“

R. Bredberis

Ryžtingas vyras nutempė degantį automobilį

Šiauliuose, Sevastopolio gatvės automobilių stovėjimo aikštelėje, praėjusios savaitės ketvirtadienio popietę užsidegęs lengvasis automobilis „Opel Astra“ sukėlė tikrą audrą feisbuko platybėse. Gaisro nuotraukas ir vaizdo įrašus pamatę žmonės negailėjo pagyrimų tuo metu į aikštelę įvažiavusio automobilio vairuotojui, kuris nedvejodamas ėmėsi ryžtingų veiksmų.

„Šiaulių kraštui“ pavyko surasti ir pasikalbėti su Arvydu Medzeliausku – 36 metų šiauliečiu, kurio dėka automobilio gaisras nepadare didesnės žalos greta stovėjusių mašinų savininkams. Už drąsų poelgį – „Pagalbą artimam“ – vyras vakar apdovanotas Šiaulių priešgaisrinėje gelbėjimo valdyboje.

Nukelta į 3 psl.



Socialinių tinklų nuotr.



Artūro STAPONKAUS nuotr.

Gelbėjimo operacijos, kurią įvykdė šiaulietis Arvydas Medzeliauskas, momentai: degantis automobilis, nepaisant keliamos grėsmės, ištempiamas į aikštelės vidurį.

Šiaulietis Arvydas Medzeliauskas praėjusį savaitgalį tapo socialinių tinklų grupių įžymybe – jis ėmėsi rizikingų veiksmų, kurių dėka pavyko išsaugoti visai jam nepažįstamų žmonių turta.

Knygų mugėje susitiko skaitytojai ir rašytojai



Artūro STAPONKAUS nuotr.

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka savaitgalį garantavo kultūros gūsius – tris dienas vyko Knygų mugė. Skaitytojai kviešti į susitikimus, edukacijas, leidyklos ir autoriai prekiaavo knygomis, apdovanoti Gražiausios 2019–2020 metų Telšių ir Šiaulių apskričių knygos konkurso laureatai.

Mugėje knygomis prekiaavo leidyklos, pristatytos naujovės.

Nukelta į 3 psl.



4 770794 490023

Ryžtingas vyras nutempė degantį automobilį

Atkelta iš 1 psl.

Edita AKSOMAITIENĖ
edita@skrstas.lt

Gaisras

Pirminėmis gaisrų tyrėjų išvadomis, automobilis „Opel Astra“ užsidegė dėl mašinos elektros instaliacijos gedimo. Dėl to išdegė variklio skyrius, supleškėjo salonas, nuo karščio susprogo priekinio ir šoninio langų stiklai.

Ugnis apgadino ir šalia degančio automobilio stovėjusį autobusiuką „Opel Vivaro“. Aprūko ir apdegė šonas, išdužo šoninis stiklas, apsilėdė plastikinės išorės detalės.

Krovininis autobusiukas būtų buvęs apgadintas kur kas labiau, jei ne atsitiktinai prašal važiuojusio šiauliečio A. Medzėliausko greita reakcija ir drąsus elgesys.

Nuotraukos iš gaisravietės ir vaizdo medžiaga akimirksniu paplito socialiniuose tinkluose. Žmonės negailėjo gerų žodžių degantį automobilį nuo šalia stovėjusį patraukusiam ir taip svetimą turtą apsaugojusiam vairuotojui.

Poelgio nesureikšmina

Kita dieną po gaisro kilnų darbą atlikusio ir nuvažiuojusio geradarijo paiešką paskelbė apsaugoto autobusiuko savininkas Laimonas. Vyras „Šiaulių kraštui“ sakė jaučiantis didelį dėkingumą žmogui, kuris padėjo išsaugoti ne tik jo kroautobusą, bet ir visus jame buvusius vaistus, skirtus parduoti Lieporių turgelyje.

„Jei ne jis, viskas būtų sudegę“, – sakė pašnekovas.

Jam pavyko susisiekti su ryžtingu vyru. Šeštadienį jiedu susitiko. Laimonas Arvydui nuširdžiai padėjo ir įteikė sodo gėrybių.

Vakar A. Medzėliauskas sutiko pasikalbėti ir su „Šiaulių kraštu“. Jis savo poelgio nesureikšmino. Sakė, skirtingai negu minia „gelbėjimo operacijos“ vaizdo įrašą pažūrėjusių žmonių, didelės grėsmės sau ir savo automobiliui tada neižvelgęs.



Arvydas Medzėliauskas „Už pagalbą artimam“ vakar pagerbtas Šiaulių priešgaisrinėje gelbėjimo valdyboje. Vairuotojui padėjo viršininkas Kęstutis Bautronis (dešinėje) ir viršininko pavaduotojas Gražvidas Butkus (kairėje).

„Tiesiog sąlygos tam padaryti buvo palankios: vakarų vėjas nešė liepsną į šoną, o degančios mašinos galas, kuriame dujų balionas arba degalų bakas, dar nedegė“, – sakė šiaulietis.

Pirma mintis – gesintuvais

Dūmų debesį, sklindantį iš aikštelės, Arvydas pamatė savo reikalais važiuodamas Tilžės gatve nuo prekybos centro „Arena“ į centro pusę. Iš pradžių pagalvojo, kad dega šiukšlių konteineris.

Privažiavęs arčiau „Akropolio“ esančio šviešofo, vairuotojas įsitikino, kad dūmai sklinda vis dėlto ne nuo konteinerio, o nuo aikštelėje stovinčio lengvojo automobilio. Akimirksniu pagalvojo bagažinėje turintis gesintuvą, nedvejodamas pasuko dešinėn. Mašinos priekinis stiklas jau buvo sutrūkęs nuo karščio. Židyns buvo akivaizdžiai mašinos salone, kažkur po prietaisų skydeliu.

„Aš ir dar vienas vyras bandėm gesinti savo mašinos turėtais gesintuvais. Bet ką ten tas vienas kilogramas...“ – prisiminė A. Medzėliauskas.

Netrukus sprogo ir šoninis automobilio stik-

las. Iš salono tą akimirka šoko liepsna, šoko ir kibo į šalia stovėjusį autobusiuką „Opel Vivaro“.

A. Medzėliauskui tada toptelėjo mintis degantį automobilį patraukti toliau nuo stovinčių greta. Iš savo automobilio pačiupeš trosą, vyras, talkinant dar vienam vyriškiui, pririšo jį prie atvira liepsna degančios mašinos ir savo elektromobilio „Nissan“.

Tuo metu nuo karščio sprogo ir autobusiuko šoninis stiklas. Nepaisant to, ugnyje paskendusį automobilį vairuotojas ištempė į aikštelės vidurį, toliau nuo stovėjusių automobilių, taip juos apsaugodamas.

Išgirdęs gaisrinų sirenų garsą, kaip galėdamas skubiau paliko aikštelę, padarydamas vietos ugniagesiams.

„Tik kelios sekundės, ir liepsna tikrai būtų persimetusi į mikroautobuso saloną. Gesinti du automobilis iš karto ugniagesiams būtų kur kas sunkiau. Be to, dar vienai šeimai nuostoliai...“ – sakė A. Medzėliauskas.

Jam žinoma, kad sudegusios mašinos savininkas su žmona į Šiaulius buvo atvykę iš Garliavos (Kauno rajonas). Jų mašina sudegė.

Pareigūnų „ačiū“

Vakar už drąsų poelgį Arvydas Medzėliauskas pagerbtas Šiaulių priešgaisrinėje gelbėjimo valdyboje. Drąsiam vyrui įteikta simbolinė vardinė dovana.

„Žygdarbis“, – tokiu žodžiu šiauliečio poelgį apibendrino dovana įteikę ugniagesių vadovai.

Nuo 18-ojo gimtadienio vairuojantis Arvydas sako, kad kelyje visada stengiasi elgtis taip, kaip norėtų, kad elgtųsi kiti.

Kad šiaulietis laikosi savo žodžio, liudija ir kiti jo darbai. Prieš pusę metų Šiauliuose, Architektų gatve, su žmona važiuojęs Arvydas pamatė pakelėje stovintį automobilį. Jauno vairuotojo pasiteiravo, ar nereikia pagalbos ir sužinojo, kad pagalba praverstų, nes mašina sugedo. Padėjo nutempdamas sugedusį automobilį į stovėjimo aikštelę.

„Laiptų galerijoje“ – Balio Sruogos prisiminimas

Lapkričio 24 d. 18 val. „Laiptų galerijoje“ kviečia vakaras „Balys Sruoga ir po 125 metų – Lietuvos poetas, prozininkas, dramaturgas...“. B. Sruogos eiles iš rinkinių „Bangų viršūnės“ ir „Į mėlynus tolius“ skaitys Kauno dramos teatro aktorius Dainius Svobonas, dalyvaus kino režisierius Algimantas Puipa, bus rodoma videomedžiaga apie kino filmo „Dievų miškas“ kūrimą.

Vakaro metu prisiminsime išskirtinę asmenybę, žmogų, kuris Antrojo pasaulinio karo metais buvo įkalintas načių Vokietijos koncentracijos stovykloje, o grįžęs sarkastiškai aprašo Štuthofą bei lieka romantiku, parašęs eilutes „Supasi, supasi lapai nubudinti“. Toks išliko Balys Sruoga, tokį jį prisimins ir vakaro dalyviai – kino režisierius Algimantas Puipa, kurio naujo kino filmo „Sinefilija“ premjeros su nekantrumu laukiame, ir Kauno dramos teatro aktorius Dainius Svobonas, sukūręs pagrindinius vaidmenis spektakliuose „Balta drobulė“ pagal A. Škėmos romaną ir M. Frišo pjesėje „Biografija: vaidinimas“.

Ričardas JAKUTIS

Knygų mugėje susitiko skaitytojai ir rašytojai

Atkelta iš 1 psl.

Edita KAVALIAUSKAITĖ
edita@skrstas.lt

Įvertintos gražiausios knygos

Penktadienį, pirmąją Šiaulių knygų mugės dieną, bibliotekoje vyko edukaciniai užsiėmimai, seminarai pedagogams, STEAM ir praktinės dirbtuvės. Užsiėmimus vedė MO muziejaus, „Family Lab Academy“, Vinetu kaimo, Valstybės pažinimo centro, „Idėjų pašto“ atstovai ir kiti edukatoriai.

Šeštadienį Knygų mugę atidaryta oficialiai. Lankytojus sveikino bibliotekos direktorius Bronius Maskuliūnas, šventinę nuotaiką kūrė Šiaulių Sauliaus Sondeckio kūrė gimnazijos atlikėjai. Atidarymo akcentas – paskelbti ir apdovanoti bibliotekos organizuojamo Gražiausios 2019–2020 metų Šiaulių ir Telšių apskričių knygos konkurso laimėtojai.

Gražiausia knyga komisija išrinko Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos išleista leidinį „Petras Repšys: ekslibrisai ir kas jie mums“. Kataloge atskleidžiama išsami menininko ekslibrisų kolekcija, sukurta 1969–2019 metais.

Nominacijos „Sirdžių knyga“, kurią renka skaitytojai, laimėtoja paskelbta Šiaulių universiteto išleista Juozo Pabrėžos knyga „Žemaičių kalba ir rašyba“.

Už vaikų knygos dizainą apdovanota leidykla „Saulinga“ – už knygą „Katė plėšikė“.

Už turinio ir formos dermę apdovanojimas skirtas Šiaulių miesto kultūros centrui „Laiptų galerija“ – už išleista Ukrainos tapytojo Matveio Vaisbergo knygą „Atsiminimai“.



„Sirdžių knygos“ nominaciją laimėjo Šiaulių universiteto išleista Juozo Pabrėžos knyga „Žemaičių kalba ir rašyba“. Apdovanojimas įteiktas VU Šiaulių akademijos direktorei Renatai Bilbokaitei ir Juozui Pabrėžai.

Už savitą meno katalogo dizainą apdovanota Šiaulių dailininkų sąjunga – įvertintas katalogas „Meno laboratorija“.

Susitikimai ir naujausios knygos

Leidyklos, autoriai knygomis prekiaavo dviejuose bibliotekos aukštuose. Bibliotekos Mažojoje ir Konferencijų salėse, Didžiojoje ir Amerikos skaityklose, Meno ir muzikos skyriuje vyko pristatymai, susitikimai su kūrėjais.

Su skaitytojais susitiko ir naujausias knygas pristatė Aldona Ruseckaitė, Lina Simutytė, Akvilė Kavaliauskaitė, Gintaras Grajauskas, Sigitas Parulskis, Donaldas Kajokas, Norbertas Černiauskas, Tomas Vaiseta, Ignas Staškevičius, Aivaras Veiknys ir kiti.

Šiauliečiai mokslininkai doc. dr. Regina Kvašytė, prof. dr. Džiuljeta Maskuliūnienė, prof. habil.

dr. Kazimieras Župerka pristatė mokslo populiariamąją studiją „Apie žodžio korektiškumą: sąva ir importuota“.

Knygoje aptariamas XXI amžiuje ypač sustiprėjęs politinio korektiškumo ideologijos poveikis lietuvių ir latvių kalboms, žodžių, nusakančių tautybę, amžių, sveikatą, paskelbimas nekorektiškais, feministinio lingvistinio aktyvizmo apraiškos, pateikiama kaimiečio ir kaimietiško sąvokų ir raiškos analizė.

Pasak pokalbį vedusio dr. Stasio Tumėno, knyga yra apie tai, kad žodynai nebespėja paskui žodžius: kas vakar buvo norma, šiandien jau tapo nekorektiška.

Ar korektiška vartoti žodžius „invalidas“, „čigonas“, „negras“, „pensioninkas“, kaip pasikeitė žodžio „kaimietis“ prasmė, ar reikia saugoti, prižiūrėti kalbinį kraštovaiz-



Istorikas Norbertas Černiauskas pristatė knygą „1940. Paskutinė Lietuvos vasara“.

dį, kaip vertinti lyčiai jautrią kalbą, Vilniaus universiteto parengtas kalbos gaires, kuriose atsirado žodis „žmoga“, ar panašių problemų dėl (ne)korektiškų žodžių kyla ir Latvijoje? – šiuos ir kitus klausimus susitikime aptarė knygos autoriai.

Pasak R. Kvašytės, latviai elgiaisi racionaliau, nesibaido Lietuvoje laikomų galbūt nekorektiškų žodžių „čigonas“, „invalidas“, jei lietuvių kalboje „kaimietis“ jau turi dvi reikšmes – kaimo vietovės gyventojas ir mažai išsilavinęs, neišspręsęs, nebūtinai iš kaimo kilęs žmogus, latvių kalboje tokio niuanso nėra.

Susitikime kalbėta ir apie pasikeitusius viešosios kalbos įpročius: tai, ką anksčiau galėjai girdėti tarpvartėje, dabar gali išgirsti kasdien – ir Seime nuskamba kreipinys „šūdo gabale“, o Prezidentė vadinama „boba“, Prezidentas „mulkiu“.

Knygų mugėje vyko ir kitų kultūrinių renginių: Meno ir muzikos skaitykloje atidaryta 24-oji Lietuvos ekslibrisų paroda, skirta ekslibriso meistrams Gerardui Bagdonavičiui ir Valerijonui Vytautui Juciui atminti. 2016 metais šių parodų organizavimas Lietuvoje buvo nutrūkęs, biblioteka atgavino ekslibriso parodų ir katalogų rengimo tradiciją.

Šeštadienio renginius baigė šiuolaikinės intelektualios klounados teatras, atlikęs muzikinį spektaklį „Gatvės muzikos kova: Rock vs Rock'n'Roll“ (režisierius – Žilvinas Beniušis, Rokeris – Justinas Narvidas, Rokenroleris – Artūras Dubaka).

Sekmadienį bibliotekos erdvėse buvo laukiamos šeimos: vyko susitikimai su vaikų rašytojais, seminarai tėvams, kūrybinės dirbtuvės ir kiti renginiai.